

JÓZEFÓW

nad Świdrem

PISMO SAMORZĄDOWE nr 8 (354) Wrzesień 2023

Fot. Maciej Piat

- Budżet Obywatelski
– zgłoszenia do 22 września
- Bezpieczniej na Nadwiślańskiej
– umowa podpisana

„Nadwiślanka” – kalendarium

Rok 2006 – Władze gminy Józefów kierują pierwsze pisma do Mazowieckiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w sprawie modernizacji ulicy Nadwiślańskiej (droga wojewódzka 801).

Rok 2009 – Z własnej inicjatywy i na własny koszt samorząd Józefowa wykonuje dokumentację projektową rozbudowy krzyżówki ulic Nadwiślańskiej z Graniczną oraz budowy sygnalizacji świetlnej na tym skrzyżowaniu oraz z ulicą Wyszyńskiego.

Rok 2013 – W trakcie „małej” modernizacji drogi 801 na skrzyżowaniu z ulicą Wyszyńskiego powstaje tymczasowa sygnalizacja świetlna, która znacznie usprawnia ruch. Wbrew oczekiwaniom mieszkańców Józefowa po zakończeniu prac modernizacyjnych światła zostają zlikwidowane.

Luty 2016 – Skierowanie przez mieszkańców Józefowa do MZDW listu z apelem o zmianę organizacji ruchu na „Nadwiślance”. List podpisało 200 osób.

Marzec 2017 – Protest mieszkańców Górek na przejściu dla pieszych przy skrzyżowaniu drogi wojewódzkiej 801 z ulicą Górczewską.

Listopad 2017 – Spotkanie w terenie (rejon skrzyżowania ulic Nadwiślańskiej i Wyszyńskiego) radnych z komisji przestrzegania prawa i porządku publicznego Rady Miasta Józefowa oraz radnej sejmiku województwa mazowieckiego Jolanty Koczorowskiej z dyrektorem rejonu drogowego Otwock-Piaseczno MZDW Stanisławem Pawlakiem. Deklaracja dyrektora MZDW o budowie sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu ulic Nadwiślańskiej i Wyszyńskiego.

Rok 2018 – Miasto Józefów zleca analizę dotyczącą zasadności i możliwości budowy sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu dróg wojewódzkich 801 i 721.

Luty 2019 – Władze Józefowa podejmują kolejną próbę poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym na trzech kluczowych skrzyżowaniach „Nadwiślanki”. W związku z ponownie podjętym tematem modernizacji drogi, dyrekcja MZDW obiecuje złożyć pisemne zapytanie do władz Warszawy, czy będą zainteresowane partycypowaniem w kosztach tej inwestycji.

Wrzesień 2022 – komisja rozwoju gospodarczego, infrastruktury i przeciwdziałania bezrobociu sejmiku województwa mazowieckiego organizuje w Józefowie dwa wyjazdowe posiedzenia poświęcone problemowi płynności ruchu na drodze wojewódzkiej 801 w gminie Józefów, a także wizję lokalną na józefowskim odcinku tej drogi.

Rok 2023 – Mazowiecki Zarząd Dróg Wojewódzkich zapowiada budowę sygnalizacji świetlnej na trzech skrzyżowaniach Nadwiślańskiej z ulicami Graniczną, Wyszyńskiego i Górczewską.

Sierpień 2023 – Podpisanie umowy na opracowanie dokumentacji projektowej dla rozbudowy drogi wojewódzkiej 801 na odcinku od skrzyżowania z ulicą Kard. Wyszyńskiego do skrzyżowania z ulicą Górczewską na terenie Józefowa.

Zielone światło dla bezpiecznej „Nadwiślanki”

We wtorek 29 sierpnia w Willi Frankówce odbyło się podpisanie umowy na opracowanie dokumentacji projektowej ulicy Nadwiślańskiej na odcinku od skrzyżowania z Wyszyńskiego do skrzyżowania z Górczewską. Wszystko wskazuje na to, że jeszcze we wrześniu zostanie ogłoszony przetarg na projekt odcinka między Józefowem a Warszawą.

Siedemnaście długich lat oczekiwania mieszkańców i starań władz Józefowa o poprawę bezpieczeństwa na ulicy Nadwiślańskiej wreszcie dobiega końca. We wtorek 29 sierpnia w Józefowie podpisano umowę na projekt rozbudowy pierwszego odcinka trasy 801 o długości blisko dwóch kilometrów między ulicami Kardynała Wyszyńskiego i Górczewską.

– Dla Józefowa jest to historyczna chwila. Na to, żeby temat drogi 801 ruszył, czekaliśmy kilka dekad. Ja osobiście uczestniczyłem w bardzo wielu spotkaniach i rozmowach – mówi burmistrz Józefowa Marek Banaszek. – Myślę, że podpisanie tej umowy ważne jest nie tylko dla dwóch powiatów – otwockiego i garwolińskiego – ale też dla całego regionu, bo jest to podstawowy ciąg komunikacyjny od południa, wzdłuż Wisły, do trasy S2. Władze Józefowa od lat zabiegały o poprawę bezpieczeństwa na tej drodze i w końcu się udało. Pragnę podziękować marszałkowi województwa mazowieckiego, a także radnym, którzy wnieśli olbrzymi wkład w to, żeby ta sprawa nabrała impetu – dodaje burmistrz Banaszek.

W uroczystości podpisania umowy, oprócz burmistrza Józefowa, uczestniczyli także marszałek województwa mazowieckiego **Adam Struzik**, poseł na Sejm RP **Bożena Żelazowska**, dyrektor Mazowieckiego Zarządu Dróg Wojewódzkich **Grzegorz Oblękowski**, a także radni sejmiku województwa mazowieckiego **Anna Brzezińska** i **Piotr Kandyba** oraz prezes zarządu Arkas-Projekt **Arkadiusz Obidziński**. Wszyscy zebrani nie kryli ogromnej satysfakcji z tego, że modernizacja tej ważnej dla całego regionu arterii staje się faktem. – Rzeczywiście droga 801 to wielkie wyzwanie od samego początku, od kiedy samorząd województwa mazowieckiego przejął drogi wojewódzkie. I oczywiście jest to jedna z najdłuższych naszych dróg, położona w ważnej przestrzeni pod względem rozwojowym, dlatego sukcesywnie ją modernizujemy. Ważne jest to, żeby szczególnie wyjazd z Warszawy, przez bardzo zurbanizowany obszar, jakim jest Józefów, odbywał się płynnie i bezpiecznie. Dlatego bardzo się cieszę, że możemy podpisać umowę na prace projektowe, co gwarantuje modernizację i przebudowę tej drogi. W imieniu zarządu województwa pragnę zadeklarować, że bardzo konsekwentnie będziemy dążyli nie tylko do realizacji projektu, ale też później do prac budowlanych – mówi marszałek województwa mazowieckiego Adam Struzik.

– Budżet, który samorząd województwa mazowieckiego przyznał nam na ten rok, to ponad miliard złotych na utrzymanie, remonty oraz inwestycje. Jest to ogromna kwota. Stąd też duża liczba zadań, które zarząd województwa nam wyznacza – mówi dyrektor Mazowieckiego Zarządu Dróg Wojewódzkich Grzegorz Oblękowski. – Na terenie Józefowa już remontujemy odcinek drogi 721 (ul. Kard. Wyszyńskiego – red.) za sześć mln zł. Projektujemy także sygnalizację świetlną na trzech skrzyżowaniach drogi 801 z ulicami Górczewską, Kard. Wyszyńskiego i Graniczną. Dzisiaj podpisujemy umowę na projekt tej trasy od drogi 721 do ulicy Górczewskiej. Przebudujemy w zasadzie tę drogę w całości, czyli jej konstrukcję, nawierzchnię, a także ciągi pieszo-rowerowe. Z pewnością dużym wyzwaniem w tak mocno zurbanizowanym terenie będzie przełożenie infrastruktury technicznej. Mam jednak nadzieję, że wszystko pójdzie sprawnie i w terminie, bo w trybie zamówienia publicznego udało nam się wybrać firmę sprawdzoną i posiadającą bardzo profesjonalny zespół projektowy.

➤ Tuż przed wakacjami zostało także podpisane porozumienie samorządu województwa mazowieckiego z Warszawą w kwestii projektowania odcinka drogi wojewódzkiej 801 od skrzyżowania z ulicą Kard. Wyszyńskiego w Józefowie do skrzyżowania z ulicą Czarnuszki w Warszawie. – *Jesteśmy na końcowym etapie ustaleń szczegółów zamówienia z miastem stołecznym Warszawą. Jest duża szansa, że jeszcze we wrześniu ogłosimy postępowanie na projektowanie tego odcinka. Gdy uda nam się zakończyć ustalenia, to na pewno państwa o tym poinformujemy i pewnie też tutaj podpiszemy umowę na projekt kolejnego odcinka drogi 801* – dodaje dyrektor MZDW.

Pracami projektowymi józefowskiego odcinka „Nadwiślanki” zajmie się olsztyńska firma Arkas-Projekt, z którą MZDW współpracuje od lat. Całkowita wartość tego zadania wynosi 1 366 530 zł. Prace projektowe mają potrwać trzy lata i zakończyć się we wrześniu 2026 roku. Dodajmy też, że prace projektowe dotyczące sygnalizacji świetlnych na „Nadwiślance” mają potrwać do końca tego roku, a realizacja zaplanowana jest na rok 2024.

Wojciech Siergiejuk

W uroczystości podpisania umowy wzięli także udział józefowscy radni, od prawej: Marianna Jakubowska, Anna Masik, Anna Brzezińska (sejmik wojewódzki), Urszula Zielińska, Stanisław Zduńczyk i Damian Podolski.

Nowa edycja programu „Moja woda”

Dotacje do 6 tys. zł

Ruszyła nowa odsłona programu „Moja woda” z budżetem o wysokości 130 mln zł. Właściciele domów będą mogli dostać do 6 tys. zł na utworzenie na swoich nieruchomościach systemów zatrzymywania wód opadowych.

Podstawowym założeniem programu „Moja woda” jest zatrzymanie jak największej ilości wody opadowej do ponownego użycia w przydomowym ogródku. Dodatkowo program ten ma cel edukacyjny. Każdy z nas może w praktyce nauczyć się, jak gromadzić wodę, a tym samym przyczynić się do zwiększenia poziomu retencji wody i przeciwdziałać skutkom suszy.

Tak jak w poprzednich edycjach, program skierowany jest do osób fizycznych będących właścicielami, współwłaścicielami lub użytkownikami wieczystymi nieruchomości, na których znajdują się budynki mieszkalne jednorodzinne, z wyłączeniem nieruchomości, dla których udzielono już dofinansowania z poprzednich edycji programu „Moja woda”.

Dofinansowanie dotyczy również właścicieli, współwłaścicieli oraz użytkowników wieczystych nieruchomości, na których planuje się lub rozpoczęto budowę budynku mieszkalnego jednorodzinnego, jednak

z zastrzeżeniem, że budynki te muszą zostać oddane do użytkowania zgodnie z prawem przed złożeniem dokumentów do wypłaty.

Dotacje będzie można otrzymać do zakupu, dostawy, montażu, budowy, rozbudowy lub uruchomienia następujących instalacji: do zbierania wód opadowych lub roztopowych z powierzchni nieprzepuszczalnych nieruchomości, tj. dachów, chodników, podjazdów (np. łapacze, wpusty, osadniki rynnowe, odwodnienie liniowe, przewody odprowadzające wody opadowe bez rynien i rur spustowych); do magazynowania wód opadowych w zbiornikach (np. szczelne zbiorniki podziemne i naziemne) o sumarycznej pojemności minimum dwóch metrów sześciennych; do retencjonowania wód opadowych, w tym roztopowych, w gruncie (np. rozszczelnienie powierzchni nieprzepuszczalnych, studnie chłonne, drenaż, skrzynki rozsączające, zbiorniki otwarte); do reten-

cjonowania wód opadowych, w tym roztopowych, na dachach – „zielone dachy” (warstwa drenażowa) bez kosztów nasadzeń; do wykorzystania retencjonowanych wód opadowych lub roztopowych (np. pompy, filtry, przewody, zraszacze, sterowniki, centrale dystrybucji wody, inne instalacje umożliwiające zagospodarowanie wody z istniejącego/nowo budowanego w ramach inwestycji zbiornika).

Aby otrzymać dotację, należy złożyć do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wnioski o wsparcie wraz dokumentami potwierdzającymi wydatek (np. fakturami zakupu) oraz wykonanie instalacji (protokół wykonania lub oświadczenie o samodzielnej realizacji). Beneficjenci będą mogli otrzymać dotacje do sześciu tys. zł, ale nie więcej niż 80 proc. kosztów kwalifikowanych inwestycji.

Minimalna kwalifikowana kwota inwestycji to dwa tys. zł. Dotacje będą mogły uzyskać inwestycje, które zostaną zakończone nie później niż 30 czerwca 2024 r.

Zagospodarowanie wód opadowych jest podstawowym mechanizmem adaptacji do zmian klimatu. Wszystkie metody, które zatrzymują opad w miejscu jego wystąpienia, zmniejszają ryzyko podtopień i łagodzą skutki suszy. Duże zainteresowanie programem w poprzednich latach najlepiej świadczy o rzeczywistej potrzebie takiego wsparcia. ■

LXVI nadzwyczajna sesja rady miasta

Głównym powodem zwołania 25 sierpnia nadzwyczajnej sesji rady miasta była konieczność wprowadzenia do budżetu pozyskanego z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg dofinansowania w wysokości 1 119 648 zł. Środki będą przeznaczone na remont ulicy Jana III Sobieskiego.

To kolejny sukces miasta w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na inwestycje. Dzięki temu możliwe będzie odtworzenie istniejącej nawierzchni bitumicznej ulicy Jana III Sobieskiego oraz zjazdów po stronie północnej tej ulicy na odcinku od Sikorskiego do Kwiatowej (ok. 878 m.b.).

Są oszczędności w inwestycjach

Oprócz zwiększenia dochodów związanych z dotacją projekt zmian w uchwale budżetowej na rok 2023 przewidywał także zmiany w wydatkach. Ogółem będą to zmiany i zwiększenia o 1 241 166 zł. O 1 950 000 zł zwiększą się w sumie wydatki na remont ulicy Jana III Sobieskiego, a o 708 834 zł zmniejszą ogółem wydatki majątkowe. Zmniejszenia te są w większości wynikiem oszczędności po zakończeniu zadań lub rozstrzygnięciu postępowań przetargowych. Kwoty zmniejszeń wynoszą:

– 113 919 zł – przebudowa pasa drogowego ulicy Polnej (Bema-Przybosia) wraz z ulicą

Bema (Polna do nr 51),
– 490 000 zł – modernizacja dróg gminnych na terenie Józefowa,
– 31 075 zł – projekt i przebudowa pasa drogowego ulicy Kwiatowej,
– 100 000 zł – rozbudowa ulicy Szerokiej (na odcinku od Zawiszy do Górnej),
– 23 840 zł – przebudowa pasa drogowego ulicy Mickiewicza.

Zabytki z dofinansowaniem

Zmiana w wydatkach majątkowych obejmuje jednak nie tylko zmniejszenia, ale także zabezpieczenie 50 000 zł na zagospodarowanie Willi Balbinów. Miastu udało się bowiem pozyskać na ten cel środki z Rządowego Programu Ochrony Zabytków, czyli bezwrotnego dofinansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, w wysokości aż pół miliona złotych. To zresztą jedno z dwóch działań, na które przyznano miastu fundusze w tym naborze. Drugie zadanie to przebudowa schodów wejściowych

do kościoła pw. Matki Bożej Częstochowskiej w Józefowie. Tu dofinansowanie wynosi 330 000 zł. A to nie koniec starań o kolejne pieniądze z tego programu. Do kolejnego naboru, który ruszył w drugiej połowie sierpnia, przygotowano wnioski o dofinansowanie remontów takich obiektów, jak most kolejkowy na Świdrze, Willa Irenka, Willa Różanka i instalacja klimatyzacji w budynku B Urzędu Miasta.

Czternastu obecnych na sesji radnych (jedna radna nieobecna) jednogłośnie poparło wszystkie zaproponowane zmiany w budżecie.

Oprócz zmian w uchwale budżetowej rada miasta również jednogłośnie przyjęła uchwałę w sprawie określenia wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na opróżnianie zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transport nieczystości ciekłych. Do dotychczas obowiązującej w tej sprawie uchwały dodano zapis wprowadzający konieczność wskazania miejsca przekazywania nieczystości ciekłych, tj. co najmniej jedną stację zlewną, spełniającą wymagania określone przepisami prawa.

SAW

Rozpoczęły się kontrole nieruchomości niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej

Szamba i przydomowe oczyszczalnie – obowiązki właścicieli nieruchomości

W ubiegłym roku weszły w życie nowe przepisy zobowiązujące gminę do regularnego kontrolowania nieruchomości, które nie są podłączone do kanalizacji. Pracownicy Urzędu Miasta Józefowa przystąpili do kontroli, w związku z czym co najmniej raz na dwa lata każdy z właścicieli nieruchomości będzie skontrolowany. W pierwszej kolejności kontrolowane są nieruchomości, które nie udokumentowały żadnego odbioru w pierwszym półroczu tego roku.

W świetle obowiązującego prawa nieruchomości nieposiadające przyłącza do sieci kanalizacyjnej powinny być wyposażone w szczelny zbiornik (tzw. szambo) albo przydomową oczyszczalnię ścieków. Właściciele

takich nieruchomości zobowiązani są do:

- zawarcia umowy z podmiotem odbierającym nieczystości lub osady i udokumentowania spełniania tego obowiązku (zachowania faktur lub innych dokumentów wykonania usługi). Odbiorem nieczystości i osadów mogą zajmować się wyłącznie firmy posiadające zezwolenie wydane przez burmistrza. Wykaz tych firm dostępny jest w biuletynie informacji publicznej w zakładce „Rejestry i ewidencje ogólnodostępne”.
- usuwania nieczystości ze zbiornika (szamba) nie rzadziej niż raz na trzy miesiące, zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku w gminie,

- osady z oczyszczalni należy usuwać z częstotliwością określoną w instrukcji eksploatacji. Przypominamy, że aby rozpocząć użytkowanie przydomowej oczyszczalni ścieków, należy złożyć w urzędzie miasta zgłoszenie eksploatacji (druk dostępny jest na stronie biuletynu informacji publicznej w zakładce „Biuro obsługi klienta”).

Przypominamy również, że właściciele nieruchomości, którym stworzone zostały warunki do podłączenia się do sieci kanalizacyjnej, są zobowiązani to wykonać, a wniesienie opłaty adiacenckiej nie zwalnia ich z tego obowiązku.

Małgorzata Fiedukowicz
Referat Zamówień Publicznych
i Ochrony Środowiska

Budżet obywatelski 2024

Już tylko do 22 września można zgłaszać projekty do budżetu obywatelskiego miasta Józefowa na 2024 rok.

Budżet obywatelski to wyjątkowa okazja do rzeczywistego i bezpośredniego współdecydowania o tym, na co zostanie wydana część budżetu gminy. Daje on możliwość zgłaszania i promowania własnych, ciekawych pomysłów na rzecz mieszkańców, przyczyniających się do poprawy funkcjonowania całej gminy. Jest to także szansa do integracji społeczności lokalnej, a także wzmocnienie identyfikacji mieszkańców z miejscem zamieszkania.

Budżet obywatelski (BO) jest demokratycznym procesem, w ramach którego mieszkańcy w bezpośrednim głosowaniu decydują corocznie o części wydatków budżetu gminy. Oznacza to, że mieszkańcy przedstawiają propozycje projektów do budżetu, które następnie są analizowane pod kątem możliwości ich realizacji. Po weryfikacji lista projektów poddawana jest głosowaniu, a te, które uzyskają największe poparcie, zostaną zrealizowane.

Suma środków przeznaczonych na realizację zadań w ramach budżetu obywatelskiego na 2024 rok wynosi 860 000 zł.

- Zgłoszenia projektu do realizacji w ramach BO może dokonać każdy mieszkaniec miasta Józefowa.
- Projekty zgłaszane do BO muszą zapewniać możliwość nieodpłatnego korzystania z efektów ich realizacji na równych prawach przez mieszkańców Józefowa, nie mogą ingerować w prawa osób trzecich, w tym w prawo własności ani kolidować z zadaniami rozpoczętymi przez miasto.

Realizowane mogą być jedynie projekty zakładające ich wykonanie w ciągu danego roku budżetowego.

- Nowością jest to, że wartość jednego projektu nie może przekroczyć 430 000 zł (w przypadku projektów dotyczących inwestycji budowlanych) oraz 200 000 zł w przypadku pozostałych projektów.

Jak dokonać zgłoszenia projektu do budżetu obywatelskiego?

Zgłoszeń będzie można dokonywać poprzez zakładkę Budżet Obywatelski na stronie www.jozefow.pl oraz poprzez aplikację mMieszkaniec. Dopuszcza się także złożenie projektu w formie papierowej w Referacie Rozwoju i Promocji Gospodarczej, który stanowi punkt konsultacyjny w sprawach budżetu obywatelskiego.

Do do każdego formularza zgłoszeniowego należy dołączyć listę osób popierających projekt, z podpisami co najmniej 15 mieszkańców Józefowa (nie wlicza się projektodawców).

We wniosku należy podać szacunkowe

koszty brutto zadania z uwzględnieniem wszystkich jego części składowych. Obowiązkowymi pozycjami w kosztorysie są: koszty opracowania projektu, koszty zakupu oraz montażu materiałów, robocizny itp. Należy pamiętać, że mieszkaniec podaje jedynie kosztorys wstępny. O realnych i nieprzekraczalnych kosztach realizacji projektu decyduje zespół ds. budżetu obywatelskiego. Decyzja ta podejmowana jest na podstawie weryfikacji założeń projektodawcy, dokonanych przez komórki organizacyjne Urzędu Miasta Józefowa.

Jak będziemy głosować?

Za pośrednictwem platformy internetowej do obsługi budżetu obywatelskiego, do której odnośnik zamieszczony jest na stronie www.jozefow.pl (w tym poprzez aplikację mMieszkaniec) lub poprzez wypełnienie karty do głosowania i złożenie jej w Biurze Obsługi Klienta Urzędu Miasta Józefowa.

Do realizacji zostaną przeznaczone te projekty, które uzyskają najwyższą liczbę głosów, aż do wyczerpania puli środków finansowych przeznaczonych na budżet obywatelski w danym roku. Za realizację przegłosowanych propozycji odpowiada miasto Józefów.

Harmonogram

- Nabór projektów: od 21 sierpnia do 22 września 2023 r.
- Ocena wniosków: do 9 października 2023 r.
- Głosowanie na projekty: od 19 października do 3 listopada 2023 r.
- Ogłoszenie wyników: do 9 listopada 2023 r.

Powiadomienia o tym, co dzieje się w naszym mieście

Aplikacja mMieszkaniec

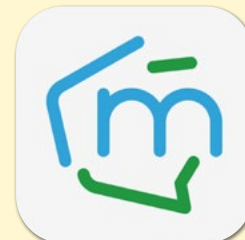
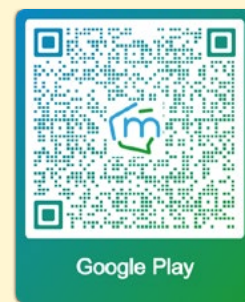
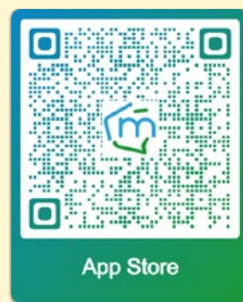
Józefów przystąpił do aplikacji mMieszkaniec, dzięki niej najważniejsze informacje i zaproszenia na wydarzenia będą przychodziły bezpośrednio na Wasze telefony!

Wystarczy zainstalować aplikację, wybrać „Miasto Józefów” i ustawić według własnych preferencji powiadomienia „Push” (to krótkie informacje z aplikacji, „wyskakujące” na ekranach Waszych telefonów).

Dzięki aplikacji:

- będziecie otrzymywać najważniejsze aktualności z miasta,
- będziecie na bieżąco z ciekawymi wydarzeniami kulturalnymi i sportowymi,
- będziecie wiedzieć o remontach i ewentualnych awariach,
- będziecie mieć pod ręką kalendarz odbioru odpadów oraz podręcznik ich segregacji,
- będziecie mogli łatwo zagłosować w budżecie obywatelskim (moduł dostępny wkrótce),
- będziecie mogli podzielić się Waszym zdaniem w ankietach i konsultacjach społecznych (moduł dostępny wkrótce),
- będziecie mieć łatwy dostęp do BIP oraz stron MOK, ICSiR, Hydrosfery, Biblioteki i MOPS.

Linki do pobrania aplikacji na stronie jozefow.pl.

Dyżury radnych

Przewodniczący Rady Miasta **Mariusz Batorski** oraz wiceprzewodnicząca Rady Miasta **Urszula Zielińska** przyjmują interesantów w czwartki w godz. 16.30–17.00 po uprzednim umówieniu.

Wojciech Glinka 4 września, **Marianna Jakubowska** 11 września, **Barbara Kaczorek** 18 września, **Paweł Kołodziej** 25 września w godz. 16.30–17.00. Terminy spotkań prosimy konsultować telefonicznie: 22 779 00 27.

Wakacje józefowskich dzieci

Mówią organizatorzy wakacyjnych zajęć dla dzieci przy wsparciu finansowym miasta.

Agata Parzych-Bucka, specjalistka ds. edukacji i animacji społecznej w MOK-u

Letnia akcja MOK-u „Naturalnie z kulturą” trwała od 26 czerwca do 31 sierpnia. Odbywały się rozmaite zajęcia dla dzieci w wieku 6+ i 12+ – warsztaty plastyczne, rękodzielnicze (szydełkowanie i szycie), zajęcia szachowe, animacji poklatkowej, warsztaty z zarządzania emocjami dla obu grup wiekowych, spotkania naukowe, spektakle teatralne oraz seanse kinowe. Staraliśmy się, aby co roku dla młodych osób był to czas wytchnienia oraz inspiracji. Przychodziły do nas dzieci, które nie wyjechały na wakacje oraz grupy zorganizowane z józefowskich podstawówek, z MOS „Jędrus”, młodzież z dziennego oddziału psychiatrii w Józefowie. Podczas wakacji w godzinach 9.00–16.00 na werandzie Willi Frankówki dzieci wraz z opiekunami w strefie chill przyjemnie spędzały czas przy różnorodnych grach i zabawach, zawiązując nowe relacje towarzyskie. Właściwie wszystkie warsztaty cieszyły się dużą popularnością. To zasługa naszych świetnych instruktorek prowadzących kreatywne i rozwijające zajęcia. Sporą atrakcją okazały się spektakle teatralne, zrealizowane przez Teatr Promyk. Dużym zainteresowaniem wśród młodych uczestników cieszyły się spotkania naukowe i przyrodnicze. Wymagająca i ciekawa wszystkim grupa odbiorców potrafiła zaskakiwać naszych wykładowców pytaniami.

Cieszymy się, że podczas lata odwiedzały nas nie tylko dzieci i młodzież, ale również opiekunowie, którzy znajdowali w przestrzeniach Willi Frankówki chwilę oddechu dla siebie. Dziękujemy Wam za wspólny czas.

Program letniej akcji „Naturalnie z kulturą” zrealizowaliśmy ze środków własnych Miejskiego Ośrodka Kultury oraz w ramach dwóch dofinansowań: Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Józefowa na 2023 rok, a także Miejskiego Programu „Ratujmy zdrowie psychiczne dzieci, młodzieży i nas dorosłych – warsztaty, spotkania i działania wspierające rozwój emocjonalny”, realizowanego w ramach budżetu obywatelskiego Józefów 2023.

Jesteśmy ciekawi opinii uczestników, dlatego przygotowaliśmy ankietę, dostępną na naszej stronie internetowej w zakładce zajęcia. Wasze opinie uwzględnimy przy kolejnym planowaniu nowych programów.

Tomasz Cymerman, dyrektor Integracyjnego Centrum Sportu i Rekreacji

Integracyjne Centrum Sportu i Rekreacji im. Stanisława Kruszewskiego w ramach corocz-

nej akcji „Lato w mieście” przygotowało szereg atrakcji dla mieszkańców Józefowa. Dzieci z naszego miasta od poniedziałku do piątku w godz. 10.00–16.00 nieodpłatnie korzystały z pływalni, gdzie została udostępniona także atrakcja wodna – tor przeszkód Wibit. W hali sportowej pod okiem instruktorów prowadzone były zajęcia z gier zespołowych (koszykówki, piłki nożnej, siatkówki) i tenisa stołowego oraz organizowane gry i zabawy ruchowe. Odbyły się ponadto wycieczki do Farmy Iluzji oraz Lasu Odkrywców, tematyczne zajęcia artystyczne, skimboardowe oraz pokazy i warsztaty z jazdy rowerowej na pumptracku.

Cieszy fakt, że nasza młodzież aktywnie spędzała wakacje, o czym świadczy ponad 6000 aktywnych wejść oraz zapisów na prowadzone zajęcia i wycieczki.

Dużym zainteresowaniem cieszyła się także nieodpłatna, wakacyjna akcja „Aktywny senior na basenie”, skierowana do mieszkańców Józefowa 60+. Od poniedziałku do piątku w godzinach 6.00–10.00 i 16.00–20.00 zarejestrowaliśmy ponad 1000 wejść na pływalnię.

2 września na boisku sportowym przy ulicy Leśnej odbył się piknik pod hasłem „Zakończenie wakacji”. Na dzieci czekał szereg bezpłatnych atrakcji, m.in. dmuchane tory przeszkód, pokazy iluzjonisty, kiermasz książek, wata cukrowa i popcorn, malowanie buziek czy stoisko z egzotycznymi gadami.

Spędzanie czasu wolnego poprzez uprawianie aktywności fizycznej to nieodłączny element polityki społecznej, jako forma profilaktyki przeciwdziałania uzależnieniom, dlatego akcja „Lato w mieście” została sfinansowana z budżetu miasta Józefowa oraz ze środków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Józefowie.

Beata Olszewska-Rybka, kierownik letnich półkolonii w Szkołach Podstawowych nr 2 i 3 w Józefowie

Półkolonie w tym roku cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem. Na terenie obydwu szkół mieliśmy pełne obłożenie. Po wielu głosach od rodziców, które do nas docierały w ostatnich latach, postanowiliśmy zorganizować zajęcia wakacyjne. Zaciekawienie i frekwencja potwierdziły tę potrzebę ze strony józefowskich rodzin. W poprzednich latach na terenie szkół funkcjonowały w lipcu świetlice stacjonarne. Nie odbywały się wycieczki, organizowano mniej wyjazdów do lasu. W tym roku wprowadziliśmy inną formę warsztatową i poszerzyliśmy ofertę o drugi miesiąc. Udało się przygotować więcej wyjazdów poza szkołę i dzięki wydłużeniu czasu naszej pracy wprowadzić więcej warsztatów, korzystając przy tym z letniej oferty MOK-u. Plan tygodniowy za-

kladał jedną całonocną wycieczkę, warsztaty rękodzielnicze w MOK-u lub zajęcia (scrapowe, mydlarskie, akwarelowe) na terenie szkoły, warsztaty edukacyjne prowadzone przeze mnie, dwudniowe warsztaty rozwijające na terenie leśnym z Mikołajem Pałyską i KOA, wyjście na basen, seans filmowy z popcornem. Oczywiście program modyfikowaliśmy zgodnie z dostępnością atrakcji. Celami wycieczek całonocnych były: Majaland, agroturystyka, Farma Iluzji, gospodarstwo Na Końcu Wsi, Kosmiczne Ranczo czy Las Odkrywców. Dzieci spędzały dużo czasu aktywnie na świeżym powietrzu, tworzyły bransoletki Loom Bands i obrazki z koralików Hama.

W czasie półkolonii odbywały się też pogadanki, gry i zajęcia interaktywne w ramach profilaktyki uzależnień. Dzieci w przystępnej formie, dostosowanej do wieku młodych odbiorców zapoznawały się z tą problematyką.

Przez dziewięć tygodni przedsięwzięcia z oferty skorzystało ponad 350 dzieci, głównie w wieku od 7 do 12 lat. Dzieciom z naszej gminy częściowo koszty pokrywał Urząd Miasta Józefowa, resztę dopłacali rodzice. Jesteśmy pozytywnie zaskoczeni sukcesem organizacyjnym i liczebnym.

Wniosek na przyszłość – działać dalej jak najlepiej dla naszej społeczności i naszych dzieci. Skoro jest zapotrzebowanie na tego typu odpoczynek, planujemy organizować turnusy w kolejnych latach.

Jarosław Grudziński, przewodniczący stowarzyszenia Forum Chrześcijańskie

Cieszymy się, że po raz kolejny mogliśmy zorganizować półkolonie dla najmłodszych józefowian. Moje obawy, że po pandemicznej przerwie świetlice opustoszeją były na wyrost. Frekwencja codziennie wahała się pomiędzy 65 a 75 podopiecznymi, w tym kilkanaścioro najmłodszych z Ukrainy. Przez sześć tygodni od 26 czerwca do 4 sierpnia pod opieką wykwalifikowanej kadry wychowawczej dzieci miały zapewnione atrakcyjne zajęcia i drugie śniadania. Raz w tygodniu odbywała się całodzienna wycieczka do stolicy do sali gier i zabaw czy na seanse filmowe. Dzieci korzystały też z oferty kinowej MOK-u oraz z miejskiego basenu. Szalały na placach zabaw, w miasteczku ruchu drogowego, spacerowały nad Świdrem. Program uzupełniały spotkania z ciekawymi ludźmi. Przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji z Otwocka zapoznali uczestników z bezpiecznym uczestnictwem w ruchu drogowym i zasadami zachowania w kontaktach z psami. Świetlicę odwiedzili również emerytowany lekarz, weterynarz oraz strażak. Dzieci miały także przekazywane informa-

6 cje z zakresu profilaktyki antyalkoholowej i antynarkotykowej. Do tego odbywały się rozmaite warsztaty artystyczne i kulinarne oraz zajęcia plastyczne, teatralne, sportowe, krawieckie, czytelnicze, szachowe i komputerowe.

Warto dodać, że nasza praca nie kończy się na półkoloniach letnich i zimowych. W czasie

roku szkolnego w piątki i soboty nasi podopieczni po uprzednim zgłoszeniu będą mogli spędzać czas w świetlicy otrzymując pomoc w nauce. Działalność świetlic finansowana jest w głównej mierze z dotacji udzielanych przez miasto Józefów. W tym roku wyniosła ona 176 700 zł. Kwota ta nie uwzględnia wynajmu lokalu należącego

do parafii, który dzięki uprzejmości i gościnności proboszcza organizacja otrzymuje za darmo. To samo dotyczy wszelkich kosztów związanych z opłatami za media. Nie zapominamy też o gronie osób, które swoją pracą społeczną wspomagają stowarzyszenie.

Notowali: Sylwia Papis, Maciej Piłat

Ludzie mówią, że...

Mieszkańców zapytaliśmy o ich najprzyjemniejsze wspomnienia z tegorocznych wakacji. Czy aby wypocząć latem trzeba opuszczać Józefów?

Patryk Chmielewski z ul. Teatralnej

Mam nadzieję, że najprzyjemniejsze wspomnienia dopiero przede mną, bo na koniec sezonu wybieramy się ze znajomymi do Albanii. Czuję, że może być to przygoda życia. Ale warto pamiętać, że nieważne, gdzie spędza się wolny czas, ale z kim. To dlatego latem bardzo dużo czasu spędzałem w Józefowie ze znajomymi. Wspólne spotkania przy grillu, wspólne wypadki na rower, a także wspólne świętowanie awansu Józefovii do IV ligi – nie trzeba opuszczać okolic, by udanie spędzić wakacyjny czas.

Rafał Faliński z ul. Wiązowskiej

Cudze chwalimy, swego nie znamy! Tegoroczne wakacje stały pod znakiem wyjazdu ze znajomymi na Mazury, choć planuję jeszcze wyruszyć gdzieś po sezonie wakacyjnym. Większość lata spędziłem w Józefowie. Nasze miasto

zapewnia sporo atrakcji, więc nie mogłem narzekać na nudę. Pogoda w tym roku raczej dopisywała, a gdy nadeszły fale upałów, ochłody szukałem nad Świdrem lub w ulubionej lodziarni w Józefowie. Nie mogę także nie wspomnieć o radości, jakiej w czerwcu dostarczyli nasi józefowscy piłkarze, awansując do IV ligi.

Maciej Jabłoński z ul. Paderewskiego

Wprawdzie w ostatnich dwóch latach znacznie więcej czasu spędzam we Wrocławiu, ale uwielbiam wracać w moje rodzinne strony, do Józefowa. Tak samo było w te wakacje. Korzy-

stałem z józefowskiego basenu, Świdra i naszych lasów, które zjeździłem wzdłuż i wszerz na rowerze. Choć zazwyczaj w wakacje staram się odkrywać polskie miasta, to na pewno bardzo miło będę wspominał także tegoroczny wylot do Dominikany. O magii tego miejsca decydowała tamtejsza aura, widoki i fakt, że po raz pierwszy byłem tak daleko od mojego domu.

Cezary Kowalski z ul. Bogusławskiego

Moim miejscem na ziemi jest Suwalszczyzna. To piękne, niezadeptane tereny, lepsze niż Mazury. Ale nikomu nie polecam, bo nie chcę, aby zrobił się tam tłok! Także radzę pozostać w Józefowie. Mam szczęście, że mieszkam w domu na skraju lasu, tam dobrze wypoczywam, a gdy napompuję dmuchane jacuzzi – to mam namiastkę wakacji. Mieszkając dawniej w Warszawie, gdy nie jechałem na wczasy, można powiedzieć, że płakałem. Teraz, gdybym nie miał możliwości wyjazdu, wakacje spędziłbym w Józefowie. Wciąż panuje tu letniskowy klimat, co powinniśmy wszyscy doceniać. A najlepsze wakacyjne wspomnienie? Wizyta w podradomskim Jedlińsku i pierwsze zwycięstwo Józefovii w IV lidze.

Rozmawiał Kacper Onisk

Józefowianie biją rekordy

Rekord Polski w 24-godzinnej jeździe na rowerze!

Damian Pazikowski wystartował w sobotę 12 sierpnia o godzinie 15.00, a zakończył jazdę w niedzielę po upływie 24 godzin, na terenie strefy gospodarczej w Sierakowie, w powiecie przasnyskim. Niestety wyjątkowo uciążliwy upał nie sprzyjał ultramaratoncykowi. Pokonany w ciągu tej doby dystans 861 kilometrów umożliwił mu pobicie do-

tychczasowego rekordu Polski i osiągnięcie trzeciego najlepszego wyniku na świecie. Miał ambicje i możliwości, by pobić rekord Guinnessa i choć tym razem się to nie udało, z pewnością podejmie kolejną próbę, a my będziemy trzymać kciuki.

Wywiad z ultramaratonczykiem Damianem Pazikowskim pt. „Pokonać swoje ograniczenia” można znaleźć w kwietniowym numerze „JnŚ” nr 4 (350)

Ironman

3 września **Błażej Cymerman** pokonał długi dystans (Ironmana) w wyścigu Castle Triathlon Malbork. Wystartował o godzinie 6.00 – przepłynął 3800 m, przejechał rowem trasę 180 km, a następnie pokonał dystans 42 km na wózku inwalidzkim. Na metę dotarł po 15 godzinach, 51 minutach i 32 sekundach (8 minut i 28 sekund przed końcem limitu) po raz kolejny udowadniając, że jest prawdziwym twardzielem. Gratulujemy!

KM

Lata 40. Nad Świdrem – z kolekcji Haliny Mazur z d. Firląg.

Dawniej i dziś

Letni wypoczynek nad

Malownicze plaże nad meandrującym Świdrem zachęcają kolejne pokolenia okolicznych mieszkańców i przyjeżdżających letników do wypoczywania nad wodą. Szczególnie gdy mamy lato tak upalne, jak to mijające. Z ochłody w rzece korzystają dzieci, młodzież i dorośli. Głównie w weekendy nad Świdrem i w jego nurcie bywa tłoczno. Mody się zmieniają, ale kąpiel i plażowanie nieustannie cieszą się powodzeniem – i miejmy nadzieję, że tak będzie również w kolejnych latach.

Publikujemy fotografie ze zbiorów CATL prezentujące, jak odpoczywało się nad Świdrem przed laty, a obok zdjęcia zrobione nad Świdrem w sierpniu tego roku.

KM

Lata 40. Nad Świdrem – z kolekcji Alicji Piekarskiej z d. Auguścińskiej.

Ośrodek **Karta**

CATL – to szansa na ocalenie naszych wspomnień od zapomnienia. Dzięki programowi Fundacji Ośrodka KARTA mamy szansę na zachowanie pamiątek dla przyszłych pokoleń. Proszę zadzwonić do nas lub przyjść osobiście do biblioteki. Wykonamy cyfrową kopię takiego dokumentu lub fotografii, u Państwa nadal będzie oryginał, a w Archiwum Społecznym w naszej bibliotece – kopia. Zapraszamy do współpracy firmy i instytucje z terenu Józefowa, każda na pewno ma swoją historię do opowiedzenia. To Państwo tworzący społeczne archiwum historyczne naszego miasta. Udostępniając je bibliotece do zeskanowania możesz ocalić je przed zapomnieniem i bezpowrotnym zniszczeniem.

Zapraszamy do współpracy mieszkańców, firmy i instytucje z terenu Józefowa!

Cyfrowe Archiwum Tradycji Lokalnej
Miejska Biblioteka Publiczna w Józefowie

Anna Sobota, tel. 22 789 23 63
czytelnia.jozefow@wp.pl

Rok 1952. Nad Świdrem – z kolekcji Marka Mikołajczyka.

Świdrem

Rok 2023. Plaża widoczna mostu dawnej kolejki wąskotorowej. Fot. Wojciech Sergiejuk

Lata 50. Nad Świdrem – obie powyższe fotografie z kolekcji Anna Katanowskiej z d. Łuniewskiej.

Rok 2023. Miejskie tereny rekreacyjne nad Świdrem. Fot. Wojciech Sergiejuk

Cztery lata pracy zarządu Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Józefowie

Szanowni słuchacze UTW, przyjaciele, mija kolejna kadencja zarządu stowarzyszenia UTW, z tej okazji chcielibyśmy podzielić się z Państwem osiągnięciami z ostatnich czterech lat (2019–2023).

Podstawowym zadaniem uniwersytetu jest działalność dydaktyczna, obejmująca tematykę dotyczącą historii, literatury, sztuki i turystyki. Poznawaliśmy historię muzyki i jej twórców, zarówno polskich, jak i światowych. Razem z wykładowcami w naszej wyobraźni zwiedzaliśmy najpiękniejsze zakątki naszego globu. Dużym zainteresowaniem słuchaczy cieszyły się wykłady z zakresu poczucia własnej wartości jako nieodzownego filaru naszego codziennego życia, wykład o leczeniu dietoprofilaktyką oraz dietoterapią. Wysłuchaliśmy wykładu na temat radzenia sobie i przezwycięzania problemów po przebyciu covidzie i możliwości powrotu do normalności.

Naszymi wykładowcami byli m.in. prof. Cezary Król, prof. Hieronim Grała, proj. Małgorzata Janecka-Kurowska, Przemysław Głowacki i wielu innych, a wśród nich nasza koleżanka Daniela Czernianin z kolejnym wykładem o słynnych Mariach.

W czasie tej kadencji zwiedziliśmy wiele ciekawych miejsc: Kraków, Wrocław, Olsztyn, Łódź, Puławy, Kazimierz Dolny. Odbiliśmy również podróż szlakiem zamków krzyżackich. W tym okresie zorganizowaliśmy 18 wyjazdów turystycznych, w których uczestniczyło ponad 800 osób.

Tradycją naszej społeczności studenckiej stały się cotygodniowe zajęcia gimnastyczne, a w okresie wakacji dodatkowo basen – aqua aerobic, które cieszą się coraz większym powodzeniem.

W każdą środę spacer z kijkami nordic walking był okazją do wymiany poglądów, dobrych rad i przepisów kulinarnych. W okresie wakacji byliśmy kuracjuszami sanatorium San w Kołobrzegu, gdzie zażywaliśmy spacerów brzegiem morza, a także korzystaliśmy z proponowanych zabiegów leczniczych.

Nie obyło się także bez spotkań integracyjnych, takich jak zabawa andrzejkowa, spotkania wigilijne, zakończenia roku akademickiego w Zagrodzie Edukacyjnej w Osiecku oraz w Centrum Edukacji Leśnej w Celestynowie.

Sytuacja epidemiologiczna w kraju pozbawiła nas możliwości kontaktu z przedszkolakami – czytania bajek i krótkich inscenizacji – w ramach integracji międzypokoleniowej. I trwa to nieprzerwanie do dziś.

Spotkania z teatrem i kinem też nie były nam obce. Oglądaliśmy sztuki wystawiane w teatrach: Polskim, Palladium, Powszechnym, Komedii, Kwadracie, Kamienicy i oczywiście w Operze Narodowej. Członkowie UTW chętnie uczestniczyli w spektaklach organizowanych przez Miejski Ośrodek Kultury w Józefowie.

Ponadto zwiedzaliśmy wystawy w muzeach warszawskich: Narodowym, Historii Żydów Polskich Polin, Powstania Warszawskiego, Łazienkach Królewskich, czy w Wilanowie.

W planach naszej działalności pojawiły się nowe zajęcia, a mianowicie warsztaty rękodzielnicze, m.in. bukiciarstwo, ozdoby świąteczne.

Osiągnięciem i dużym sukcesem studentów UTW było wystawienie sztuki teatralnej adresowanej do młodzieży szkół podstawowych pt. „Postrzyżyny Siemowita” w reżyserii i przy współudziale Arkadiusza Głogowskiego.

Na premierę sztuki zaprosiliśmy władze Józefowa, przedstawiciele sta-

rostwa powiatowego oraz naszych studentów i józefowian. Drugi spektakl obejrzała młodzież szkolna wraz ze swoimi nauczycielami, wypełniając salę w 100%. Oklaskom nie było końca.

Drodzy członkowie naszej studenckiej społeczności, w październiku kończy się kadencja obecnego zarządu i odbędą się wybory nowych władz UTW. Prosimy chętnych do współpracy i jeżeli macie ciekawe propozycje rozszerzenia naszej działalności, podzielcie się nimi z nami. Chętnie skorzystamy z podpowiedzi w następnym roku akademickim.

Tak szeroka działalność stowarzyszenia UTW nie byłaby możliwa, gdyby nie wieloletnia

praca i zaangażowanie członków zarządu oraz wsparcie finansowe Urzędu Miasta Józefowa, nieodpłatne korzystanie z sali widowiskowej Miejskiego Ośrodka Kultury, za co bardzo serdecznie dziękujemy.

Zarząd UTW

Teresa Uzarska,
Marianna Jakubowska,
Daniela Czernianin,
Elżbieta Turek,
Ewa Majchrzak,
Jadwiga Łaszewska,
Mirosława Domaradzka

Józefowski UTW liczy 287 studentów. Wykłady są ogólnodostępne, odbywają się zawsze w środy o godz. 18.00 w sali widowiskowej Miejskiego Ośrodka Kultury. Warto być członkiem UTW, aby korzystać z pełnego zakresu oferowanych zajęć – wpisowe 50 zł, roczna składka 100 zł. Szczegóły na stronie www.utw.jozefow.pl.

Wykład inauguracyjny Stanisława Górki pt. „Wieczny tułacz – rzecz o Marianie Hemarze” w nowym roku akademickim odbędzie się w środę 4 października o godz. 18.00 w sali widowiskowej MOK.

Walne zebranie sprawozdawczo-wyborcze zwołane zostało na środę 11 października – pierwszy termin o godz. 17.30, drugi termin o 18.00 w sali widowiskowej MOK.

Zapraszamy wszystkich chętnych do pracy w zarządzie UTW.

Zapowiedzi

MLKS Józefovia

IV liga, grupa mazowiecka

We wrześniu józefowianie rozegrają dwa mecze w mazowieckiej elicie. W sobotę 9 września piłkarze znad Świdra podejmą Wilgę Garwolin, z kolei w sobotę 23 września – warszawskie KTS Wesoło. Z kolei w sobotę 7 października przy Dolnej 19 w Józefowie pojawi się Wisła II Płock, a dwa tygodnie później w sobotę 21 października Józefovia gościć będzie ekipę Ursusa Warszawa. Wszystkie spotkania zaplanowano na godzinę 14.00.

Klasa A, grupa Warszawa II

W sobotę 16 września o godz. 14.00 rezerwicy Józefovii zmierzą się przed własną publicznością w derbach Świdra z Vulcanem Wólka Mładzka. Kolejnym rywalem z powiatu otwockiego, który przyjedzie do Józefowa, będzie Wisła Dziecinów. To starcie zaplanowano na sobotę 30 września o godzinie 16.00. W sobotę 14 października w samo południe druga „Józa” zmierzy się u siebie z innym lokalnym przeciwnikiem – KS Glinianka. W ostatni weekend października podopieczni trenera Marcina Makulca podejmą przy Dolnej 19 warszawski AKS Zły. Start tej rywalizacji o godz. 14.00.

Futbolowa integracja na zakończenie wakacji

W niedzielę 10 września przy ulicy Dolnej 19 w Józefowie odbędzie się piknik na zakończenie wakacji. Sportowe wydarzenie zostanie połączone z oficjalnym nadaniem miejskim terenom-sportowo rekreacyjnych imienia Armii Krajowej. Główną częścią imprezy będzie turniej drużyn, które tworzą rodzice zawodników poszczególnych roczników. Na odwiedzających tego dnia obiekty nad Świdrem będą czekać m.in. stanowiska gastronomiczne roczników, strefa rekreacji i przede wszystkim... murywane piłkarskie emocje! Więcej informacji na stronie jozefovia.pl. KO

Józefowiada 2023

16 września na terenie Integracyjnego Centrum Sportu i Rekreacji odbędzie się V edycja Józefowiady – Charytatywnego Rodzinnego Pikniku Sportowego na rzecz Maluszków z Interwencyjnego Ośrodka Preadopcyjnego w Otwocku.

Wydarzenie to ma już stałe miejsce w józefowskim kalendarzu imprez. To inicjatywa, która powstała z potrzeby niesienia pomocy noworodkom i niemowlakom do ukończenia pierwszego roku życia, które przebywają pod opieką IOP – dzieciom porzuconym, niechcianym, chorym i odebranych podczas interwencji.

Józefowiada jest przede wszystkim piknikiem rodzinnym, podczas którego zbierane są fundusze na leczenie i rehabilitację dzieci, ale także oferuje uczestnikom wiele

rozrywek: dmuchane zabawki, animacje dla najmłodszych, malowanie buziek, słodka kawiarenkę czy kiermasz dobrej książki. Pojawiają się ponadto ciekawe stoiska – lokalni przedsiębiorcy, handmade, własne wyroby (miody, przetwory itp.), loteria i koło fortuny z atrakcyjnymi fantami oraz nagrodami, wata cukrowa, popcorn, hot dogi i wiele innych.

Józefowiada to impreza, której siłą napędową są ludzie chcący nieść pomoc – większość z nich to wolontariusze, którzy całymi

rodzinami uczestniczą w pikniku. Wszystkie fanty z loterii oraz nagrody z koła fortuny to przedmioty i vouchery подарowane przez lokalnych przedsiębiorców, firmy oraz osoby prywatne. Stoiska wystawiają także nasze szkoły – uczniowie i uczennice także dokładają wszelkich starań, aby wspierać potrzebujące dzieci. Słodka kawiarenka to wypieki dostarczane przez mieszkańców oraz lokalne cukiernie.

Zapraszamy już teraz – piknik odbędzie się 16 września na terenie ICSiR w godz. 10.00–16.00. Zachęcamy do wspólnego pomagania, a my z naszej strony deklarujemy, że dołożymy wszelkich starań, abyście miło spędzili ten czas – świetnie się przy tym bawiać. Pomagajmy.

ICSiR

MIEJSKI OŚRODEK KULTURY
W JÓZEFOWIE
1973 • 2023

WRZESIEŃ '23

Naturalnie z kulturą

REPERTUAR MIEJSKIEGO OŚRODKA KULTURY W JÓZEFOWIE

- 9 sob.** 11.00 **Jubileusz SPZOZ Przychodni Miejskiej w Józefowie/ „Witaminowa przygoda”/spektakl dla dzieci 4+/sala widowiskowa MOK**
*bezpłatne wejściówki do odbioru w sekretariacie MOK i na stronie: www.biletyna.pl
- 16.00 **Jubileusz SPZOZ Przychodni Miejskiej w Józefowie/ scena plenerowa MOK**
- 10 nd.** 09.00 **Józefowskie zioła/spacer 4. „W malinowym chruśniaku”/**
prow.: A. Majkowska/udział bezpł.*
*zapisy do 7 września, e-mail: s.steckiewicz@mokjosefow.pl
- 11 pon.** 19.00 **Inauguracja Klubu Filmowego „Nad Świdrem”/**
Michał Oleszczyk i film „Atalanta”/reż. J.Vigo/Francja/1934 r./
wstęp wolny/kino Muza MOK

13
RANDEK DANUTY
RINN PIOSENKI O MIŁOŚCI

- 10.00 **„Miejsca historyczne, miejsca ciekawe. Szlakiem bunkrów – Wiązowna”/wycieczka rowerowa, prow. J. Prządka/udział bezpł.***
*zapisy do 14 września, e-mail: a.parzych-bucka@mokjosefow.pl
- 16 sob.** 15.00 **Relacje – klucz do szczęścia/spotkanie 1. Relacja z matką i kobietami/prow. warsztatu: A. Sornek/koszt: 65 zł/Klub Hydrofornia**
*zapisy i informacje: adam@sonnek.pl
- 18.00 **„Gdybyś znał więcej słów, inne myśli przychodziłyby ci na myśl”/**
wernisaż wystawy Jolanty Knap i wykład inauguracyjny
wstęp wolny/DNiS-Willa Frankówka
- 17 nd.** 06.00 **„Wschód słońca nad Bagnem Całowanie”/spacer ornitologiczny/**
prow. P. Baranek/udział bezpł.*
*zapisy do 14 września, e-mail: wycieczki.cordero@gmail.com
- 18.00 **„Wariacje enigmatyczne”/Wiązowski Teatr Muzyczny/**
spektakl dla widzów 16+/bilety 40/30 zł/sala widowiskowa MOK*
*bilety dostępne w sekretariacie MOK i na stronie: www.biletyna.pl
- 23 sob.** 11.00 **„Bagaż uczuć”/Fundacja Sztukarnia/**
spektakl dla dzieci 4+/sala widowiskowa MOK*
*bezpłatne wejściówki do odbioru w sekretariacie MOK i na stronie: www.biletyna.pl

- 24 nd.** 18.00 **Katarzyna Dąbrowska „13 RANDEK DaNuty”. Rinn piosenki o miłości/**
bilety 30/20 zł/sala widowiskowa MOK*
*bilety dostępne w sekretariacie MOK i na stronie: www.biletyna.pl
- 30 sob.** 18.00 **O czym „mówią” zdjęcia/warsztaty rodzinne, dzieci 6+/**
prow. A.Lorek-Maciejuk/udział bezpł./DNiS-Willa Frankowka*
*zapisy do 28 września, e-mail: a.parzych-bucka@mokjosefow.pl
- PAŹDZIERNIK '23
- 1 nd.** 18.00 **Meggie W. Wrightt „Komedia z dreszczykiem”/**
spektakl w reż. M. Wołójko/bilety 60/40 zł/sala widowiskowa MOK*
*bilety dostępne w sekretariacie MOK i na stronie: www.biletyna.pl

Miejski Ośrodek Kultury w Józefowie
ul. Kard. Wyszyńskiego 1
05-420 Józefów

WIĘCEJ: WWW.MOKJOZEFOW.PL
ORGANIZATOR ZASTRZEGA SOBIE MOŻLIWOŚĆ ZMIANY REPERTUARU

kasa czynna pon.-pt. w godz. 14-18
oraz w weekendy na godzinę
przed planowanym wydarzeniem
tel: 22 7892026, kom. 531 205 279

Projekt „Modernizacja i renowacja budynku przy ul. Kard. Wyszyńskiego 2 w Józefowie mająca na celu dostosowanie obiektu do nowych funkcji: Domu Nauki i Sztuki współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

W Józefowie, podobnie jak w całej Polsce, 1 sierpnia odbywają się uroczystości dla upamiętnienia wybuchu powstania warszawskiego i oddania czci bohaterom tamtych dni.

W tym roku przy pomniku Łączniczek AK byli z nami także uczestnik powstania Tadeusz Bobrowski „Bóbr” wraz żoną Elżbietą Bobrowską.

Państwo Bobrowscy to rodowici warszawianie, którzy doskonale pamiętają nie tylko okupację, ale i czas kształtowania się państwa polskiego. Są jednymi z tych świadków historii, na oczach których dokonywały się gigantyczne zmiany ostatniego stulecia w Polsce i na świecie. Od niemal trzydziestu lat są naszymi sąsiadami, mieszkają w Józefowie. Zechcieli opowiedzieć nam o tym, jakie wartości przyświecały im dawniej, za co walczyli i co jest dla nich ważne obecnie, a także o tym, jak się żyje w naszym mieście po dziewięćdziesiątce.

Lekcja historii

Pan Tadeusz urodził się w Warszawie przy ul. Freta w 1925 roku. Był to czas formowania się, po latach zaborów, nowego, niepodległego państwa polskiego. Wielu ludzi było wtedy niepiśmiennych, a polska szkoła, jak wszystkie instytucje państwowe, zaczynała się dopiero kształtować. Chłopcy i dziewczynki chodzili wprawdzie do odrębnych klas, za to dzieci były różnych wyznań, najczęściej było prawosławnych i katolików. Oprócz Polaków wśród uczniów było wielu Żydów, Rosjan, a także Niemców, bo na Białoleśce mieszkała spora kolonia niemiecka. Wśród uczniów nie odczuwało się jednak szczególnej segregacji z tego względu. Obowiązywał wzajemny szacunek, ale i rygor. Młodzi mieli wpojony respekt dla starszych – rodziców, nauczycieli, nawet woźnych.

„1 września 1939 roku byłem ubrany w mundurek, miałem iść do szkoły (do Władysława IV), mieszkaliśmy wtedy na Bródnie. W radio podano komunikat, żeby nie wychodzić z domu, czekaliśmy co będzie... a potem padło jedno słowo – wojna”.

Podczas okupacji do szkoły oficjalnie mogło uczęszczać tylko jedno dziecko w rodzinie. Pan Tadeusz, który był młodszym z dwóch braci, uczył się więc w rzemieślniczej szkole Wawelberga tajnie. Na boisku szkolnym było mnóstwo tymczasowych mogił. Gdy ekshumowano zwłoki, wraz z kolegami zbierał pozostawioną przy nich broń. „Byłem wtedy już w Szarych Szeregach, mieszkalem blisko, więc spotykaliśmy się na ogół u mnie w domu”. Ich działalność wzbudziła zainteresowanie wyższych instancji i wprawdzie odebrano im zebraną broń, ale doceniono potencjał młodych, zaczęto ich organizować i szkolić, między innymi tu, nad Świdrem.

Pani Elżbieta również poznała te okolice dość wcześnie. „Chodząc do gimnazjum, a potem liceum miałam tu koleżanki. Nad Świdrem uczyliśmy się do matury”. Gdy wybuchła woj-

na była dzieckiem, miała osiem lat. Ale w trudnych warunkach dzieci muszą dorastać szybko. Mieszkała w sąsiedztwie getta, pamięta więc doskonale, jak żydowskie dzieci przedostawały się przez mur, żeby zdobyć coś do jedzenia. A także jak jej koleżanka Irka poszła do powstania jako sanitariuszka i została rozstrzelana wraz z rannymi powstańcami w szpitalu św. Łazarza. „Jedna z 12 sanitariuszek przeżyła przykryta trupami koleżanek (...) szłam za nią na pogrzebie. Mam to wciąż przed oczami”.

Te doświadczenia, obrazy wyniesione z wojny towarzyszą im przez całe życie. Widok spadającego z balkonu dziecka, zestrzelonego przez niemieckiego oficera czy wydobytych z grobu zwłok. Wspomnienia biedy, głodu czy strachu pozwalają doceniać wolność i dobrobyt.

Obawiają się jednak o to, że współcześnie ludzie, którzy nie zaznali biedy, trudu, nie umieją docenić tego, co mają i odwracają wzrok od historii.

– Pamiętam jak Polska odzyskała wreszcie niepodległość w 1989 roku. Jak wszyscy byliśmy entuzjastami wstąpienia do Unii Europejskiej, a teraz... Co się stało z naszym społeczeństwem. Upadają autorytety, pozwala się szargać dobre imię ludzi, którzy pracowali na to, żeby Polska była wolnym krajem, zapominając o ich zasługach. Nie możemy opluwać ani kościoła ani innych narodów. Polska nigdy nie będzie mocarstwem, bo mamy mocarstwa po sąsiedzku. Jesteśmy jednym z wielu państw europejskich, powinniśmy dbać o to, co udało się nam osiągnąć – mówi pani Elżbieta. – Martwi mnie to, że dziś w Polsce nie rządzą ludzie tylko partii – dodaje jej mąż.

Tadeusz Bobrowski napisał książkę „My warszawiacy broniliśmy Ciebie Polsko”. Jest dumny, że bronił Warszawy, a Warszawa doceniła go za to – otrzymał odznaczenia od miasta stołecznego Warszawy – za udział w powstaniu, za naukę młodzieży szkolnej. Otrzymał

też Krzyż Armii Krajowej, Medal Wojska Polskiego stopnia I, II i III. Pierwsze odznaczenia nadane były jeszcze z Londynu przez rząd na uchodźstwie. Co roku otrzymuje kartki z podziękowaniami za udział w powstaniu. „Po wojnie mogłem emigrować do Ameryki. Ale moja rodzina, moje miejsce jest tu. Jestem Polakiem, walczyłem o ojczyznę po to, by tu mieszkać.” Z wojny wracał ponad rok. W 1946 roku po powrocie do kraju był przesłuchiwany przez UB. Służby bezpieczeństwa sprawdzały w nocy czy jest w domu, czy przypadkiem nie organizuje jakiejś opozycji. Po 79 latach powstaniec przypomina nam, że wolność, suwerenność Polski czy sprawiedliwość to wartości, o które należy dbać stale i ostrzega, że faszyzm nie zniknął raz na zawsze.

Jeszcze bywając częściej w Warszawie państwo Bobrowscy z przykrością obserwowali jak podupada szacunek dla powstańców i historii...

W Józefowie zamieszkali, żeby być bliżej syna, wnuczek i prawnuków. Mają z nimi bardzo dobre relacje. W najbliższym otoczeniu nie brak im oznak życzliwości i szacunku. Na ich osiedlu sąsiedzi, którzy przybyli tu z różnych rejonów Polski, chętnie służą pomocą. Jednak patrząc szerzej zauważają generalny trend, że ludzie dziś żyją osobno, brak im poczucia wspólnoty. Stają się roszczeniowi – nie chcą brać odpowiedzialności za innych, za starych, za słabych – dbają tylko o siebie. Młodym wydaje się, że nie potrzebują żadnych autorytetów. Na tym gruncie łatwo odradza się nacjonalizm.

„Chcielibyśmy, żeby ludzie uczyli się solidnie historii. Żeby chcieli korzystać z tej wiedzy, żeby nie poddawali się indoktrynacji. Nie bądźmy obojętni, korzystajmy z naszych przywilejów, decydujemy o tym, jaka będzie Polska”.

Rozmawiała Katarzyna Marcinkiewicz

Och, ta orkiestra dęta...

Ochotnicza Straż Pożarna w Józefowie znów ma orkiestrę dętą. Premierowy koncert, który odbył się w ostatnią niedzielę sierpnia, wypełnił salę widowiskową Miejskiego Ośrodka Kultury po brzegi.

I co to był za koncert!... Blisko 40 muzyków, w przeważającej mierze uczniów szkół II stopnia z Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych nr 1 Warszawie, pod batutą otwoczczanina Emila Zwolińskiego wykonało zaliczane już do klasyki muzyki filmowej utwory między innymi z takich obrazów,

jak „Siedmiu wspaniałych”, „Harry Potter”, „Opowieści z Narnii” czy „Janosik”, a nawet „James Bond”. Obok muzyki filmowej w sali widowiskowej MOK niesamowicie zabrzmiały też takie standardy, jak „Caravan” Duke’a Ellingtona czy „El Cumbanchero” Rafaela Hernandezza Marina. Szczególnie

przy tym ostatnim utworze części widzów, którzy z braku miejsc na widowni obserwowali koncert z holu, nogi same rwały się do tańca. A gdy po blisko półtoragodzinnej uczcie wybrzmiały ostatnie dźwięki, owacjom na stojąco nie było końca.

O pomysł reaktywacji orkiestry dętej OSP Józefów, bo przecież wiemy, że w połowie ubiegłego wieku taka orkiestra funkcjonowała, zapytaliśmy jej kierownika i zarazem druha OSP Józefów, Eryka Filipiaka. – *Orkiestra powstała w zasadzie z inicjatywy wszystkich muzyków. Bardzo pomógł mi w tym przedsięwzięciu oboista Miłosz Zwoliński, a także jego tata Emil. Wszyscy, którzy dziś wystąpili, są z Józefowa lub z najbliższych okolic. O tym, że kiedyś przy OSP Józefów działała orkiestra dęta, dowiedziałem się od druha Krzysztofa Strzeżka, który był jej członkiem i czynnym strażakiem. Ja kształcę się muzycznie i wiąże z tym swoją przyszłość zawodową. Jestem też strażakiem OSP Józefów, więc pomyślałem dlaczego by nie stworzyć ponownie takiej orkiestry – i się udało. Pragnę też podziękować moim koleżankom i kolegom muzykom za to, że wzięli udział w tym projekcie* – mówi Eryk Filipiak.

A my dodajmy, że w rolę prowadzącego koncert brawurowo wcielił się druh Jan Gawron.

Tekst i foto: Wojciech Siergiejuk

Ważne telefony:

Burmistrz Marek Banaszek i Zastępca Burmistrza Piotr Gąszcz: 22 779 00 25

Biuro Obsługi Klienta Urzędu Miasta: 22 779 00 00, fax 22 779 00 15

Przewodniczący Rady Miasta Mariusz Batorski: 22 779 00 27

Straż Miejska: 22 789 22 12, 513 188 882 Straż Miejska w Józefowie pełni służbę w dni robocze w godz. 7.00–22.00

Policja: tel. 22 789 21 07, dzielnicowi – kontakt:

st. asp. Tomasz Wasążnik tel. 600 997 472, dzielnicowy.jozefow2@ksp.policja.gov.pl

mł. asp. Piotr Firląg tel. 600 997 484, dzielnicowy.jozefow3@ksp.policja.gov.pl

st. sierż. Karol Rosa tel. 600 997 498, dzielnicowy.jozefow1@ksp.policja.gov.pl

Uwaga! Zmiana godzin funkcjonowania komisariatu. Komisariat Policji w Józefowie jest czynny w godz. 7.00–22.00. W przypadkach pilnych możliwy jest całodobowy kontakt z Komendą Powiatową Policji w Otwocku: 05-400 Otwock, ul. Pułaskiego 7 A, tel. 47 72 41 900 lub numer alarmowy 112

W razie awarii

Zgłoszenia awarii oświetlenia ulicznego w Józefowie: 535 481 335 (również poczta głosowa do pozostawiania zgłoszeń)

Zgłoszenia awarii wodociągu, kanalizacji, oczyszczalni: Hydrosfera Józefów tel. 22 780 0645, 669 251 804

W sprawie odpadów komunalnych

Reklamacje w sprawie nieodebranych odpadów tel. 22 779 00 20

Referat Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta ul. Wyszyńskiego 1, tel. 22 779 00 55

Zakład Obsługi Piękne Miasto tel. 22 612 13 37, kierownik@zojzozefow.pl

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych obok oczyszczalni przy ul. Jarosławskiej 35, czynny w soboty (oprócz świąt) w godz. 8.00–16.00 (od listopada do marca)

Józefów nad Świdrem – Pismo Samorządowe

1543 ISSN1427-9525 | **Wydawca:** Rada

Miasta Józefowa | **Adres redakcji:**

ul. Wyszyńskiego 1, bud. B, 05-420 Józefów,

redakcja.jns@jozefow.pl | **Redaguje** Wanda

Zagawa z zespołem | **Współpracują:** Jakub

Bajtler, Lidia Dańko, Katarzyna Marcinkiewicz,

Kacper Onisk, Maciej Piłat, Wojciech Siergiejuk

| **Kolegium Redakcyjne:** Przewodnicząca

– Marianna Jakubowska, Wojciech Glinka,

Barbara Kaczorek, Grzegorz Kruk, Anna Masik,

Krystyna Olesińska, Wanda Zagawa | **Korekta:**

Maciej Piłat | **Opracowanie graficzne i skład:**

ARTTON Katarzyna Marcinkiewicz | **Druk:**

Drukarnia RAJGRAF | **Oddano do druku:**

7.09.2023 | **Okładka:** W Willi Frankówce

podpisano umowę na przebudowę Nadwiślanki,

fol. Maciej Piłat | **Dyżur redakcyjny**

tel. 606 780 560 redaktor naczelna Wanda

Zagawa

Zapraszamy na nasz profil na fb:

www.facebook.com/pismoJNS

Archiwalne numery „JnŚ” znajdziecie Państwo

w wersji elektronicznej na stronie:

www.jozefow.pl/jozefow-nad-swidrem

Bezpłatne szczepienia ochronne

SPZOZ Przychodnia Miejska w Józefowie serdecznie zaprasza dziewczęta i chłopców urodzonych w 2010 i 2011 roku na bezpłatne szczepienia ochronne przeciwko wirusom HPV. Program powszechnych szczepień finansowany jest w 100% przez ministerstwo zdrowia.

Podpatrzone obiektywem

15. „Lep na bluesa”

Za nami piętnasta odsłona festiwalu imienia Tadeusza Nalepy „Lep na bluesa”. Intensywna, kolorowa, pełna pasji i pozytywnej energii. Impreza, która odbyła się w sprawdzonej i atrakcyjnej formule weekendowej.

Emocje rosły z każdym gitarowym riffem, z kolejnymi przytaczanymi anegdotami, a to, co wydarzyło się pod sceną podczas finałowego koncertu grupy Old Breakout, zapisze się już na zawsze w festiwalowych annałach. Ci, którzy współtworzyli tę jedyną w swoim rodzaju, grupową erupcję muzycznego zachwytu, z pewnością zapamiętają ją na długo. Dla tych zaś, których ominęła ta bluesowa uczta, publikujemy fotograficzny materiał dowodowy.

Tekst i foto: Maciej Piłat

Tężnia w Józefowie

Od sierpnia obok Willi Frankówki można wypoczywać nie tylko na leżakach czy hamakach, ale także pooddychać solankowym powietrzem siedząc na ławkach przy tężni. Drewniana konstrukcja obłożona jest gałązkami z tarniny, po których spływa solanka o dużej zawartości jodu, tworząc mgiełkę do inhalacji. Oddychanie takim wilgotnym powietrzem o wysokiej zawartości minerałów korzystnie wpływa na błony śluzowe górnych dróg oddechowych i działa stymulująco na układ odpornościowy. Prawie każdy może korzystać z dobroczynnego działania tężni. Prawie, ponieważ jak przestrzegają lekarze, osoby z niewydolnością naczyń wieńcowych, po świeżo przeżytym zawale, z podwyższoną temperaturą ciała, chorobami nowotworowymi czy po prostu nadwrażliwością na jony obecne w roztworze solankowym, powinny unikać przebywania w jej pobliżu.

KM

Witaj szkoło!

4 września uczniowie i kadra pedagogiczna uroczystie rozpoczęli nowy rok szkolny. W trzech józefowskich szkołach samorządowych naukę rozpoczęło ponad półtora tysiąca uczniów.

W Szkole Podstawowej nr 1 im. Olofa Palmego rozpoczyna naukę:

- 49 dzieci w oddziałach przedszkolnych,
- 50 uczniów w klasach pierwszych,
- 366 uczniów w klasach od drugiej do ósmej.

W Szkole Podstawowej nr 2 im. Romualda Traugutta:

- 45 dzieci w oddziałach przedszkolnych,
- 70 uczniów w klasach pierwszych,
- 494 uczniów w klasach od drugiej do ósmej.

W Szkole Podstawowej nr 3 im. Łączniczek Armii Krajowej:

- 75 dzieci w oddziałach przedszkolnych,
- 82 uczniów w klasach pierwszych,
- 474 uczniów w klasach od drugiej do siódmej (w SP3 nie ma jeszcze klas ósmych).

KM

Ósmoklasiści pokazali klasę!

Lepiej niż powiat, województwo i cała Polska – egzaminy ósmoklasistów w Józefowie poszły wyśmienicie!

Uczniowie józefowskich szkół podstawowych osiągnęli bardzo wysokie wyniki z egzaminów ósmoklasistów.

Średnia z języka polskiego wyniosła 70% (średnia dla powiatu i województwa mazowieckiego to 69, a dla kraju – 66%), z mate-

matyki 68% (średnia dla powiatu to 63%, dla województwa mazowieckiego 59%, a dla kraju – 53%), z języka angielskiego 78% (powiat 72%, Mazowsze – 71%, kraj – 66%).

Serdecznie gratulujemy uczniom, przygotowującym ich nauczycielom i wspierającym rodzicom!

(Miasto Józefów)